

**Bektoreek
kutsatutako
gaixotasunak**

BIDAIRIARENTZAKO AHOLKUAK									
IZENA	BANAKETA	KUTSATZEN DITUEN GAIKOTASUNAK	NOIZ ETA NON ZIZTATZEN DU	ZIZTADA-MOTA	IZENA	BANAKETA	KUTSATZEN DITUEN GAIKOTASUNAK	NOIZ ETA NON ZIZTATZEN DU	ZIZTADA-MOTA
	CULEX (eltxo arrunta)	Munduan	Filariasia, entzefalitis japoniarra, Mendealdeko Niloko birusa	Arratsaldean/ gauean Baruan/kanpoan Hiri-eremuan/ landa-eremuan	Normalean minik gabekoa. Ordu edo egun gutxioko erreakzio lokalak eragin ditzake		ZIMITZ TRIATOMINOA ("vinchuca")	Amerika	Chagasen gaixotasuna (tripanosomiasi amerikarra)
	ANOPHELES	Munduan	Malaria, filariasia	Gauean Brruan/kanpoan Batez ere landa-eremuan	Normalean minik gabekoa. Ordu edo egun gutxioko erreakzio lokalak eragin ditzake		ZIMITZ ARRUNTA, OHE-ZIMITZA	Munduan	Gauean Egonezina eragiten du
	AEDES spp (aegypti, albopictus edo eltxo tigrea)	Asia, Afrika, Amerika, mendealdeko ozeano Barea eta Europa	Chikungunya, Zika, dengea, sukar horia, filariasia, entzefalitis birikoa, Mayaro birusa	Egunean Baruan/kanpoan Hiri-eremuan/ landa-eremuan	Mingarria. Ordu gutxioko edo zenbait eguneko azkura lokala eragin ohi du		AKAINA	Munduan	Lyme gaixotasuna, akainek eragindako entzefalitis, gaixotasun rickettsiarrak, Krimea-Kongoko sukar hemorragikoa, tularemia
	EULI BELTZA	Munduan	Onkozerkosia	Egunean Kanpoan Landa-eremuan	Mingarria. Sastadak, azkura, hantura eta ultzerazioa eragin ditzake		ARKAKUSOA	Munduan	Izurri bubonikoa, tungiasia
	TSE-TSE EULIA	Àfrica	Loaren gaixotasuna (tripanosomiasi afrikarra)	Egunean Kanpoan Hiri-eremuan/ landa-eremuan	Oso mingarria. Normalean hantura eragiten du		HONDAR-ARKAKUSOA, NIGUA (Tunga penetrans)	Hondartza tropikalak	Tungiasia
	FLEBOTOMOA	Afrika, Asia, Amerika eta Mediterraneoaren arroa	Leishmaniasia, bartonelosia, Toscana birusa	Egunean Kanpoan Hiri-eremuan/ landa-eremuan	Mina eta, jarraian, azkura. Barizelaren antzeko itxura dauka. Aste bat irauten du		ZORRIA	Munduan	Tifusa, sukarrak, buruko pedikulosia, pubiseko pedikulosia
	UKUILU-EULIA	Munduan	Animaliak eta pertsonak ziztatzen ditu. Anaplasmosia, tripanosomak eta albitarien ikuspuntutik interesgarriak	Egunean (ukuiluetatik gertu)	Sastada bizia; askotan, jarraian, azkura		UR-BARRASKILOA (Biomphalaria)	Afrika, Ekialde Ertaina, Karibea, Brasil, Surinam, Venezuela, Txina, Filipinak, Indonesia, Kanbodia, Laos, Korsika	Eskistosomiasia (bilharziasia)
	EZPARA	Europa, Asiako iparralde eta Afrikako ipar-mendealdeko aldea	Loa-loak eragindako filariasia	Egunean Kanpoan Landa-eremuan	Mingarria. Sastadak eta, jarraian, azkura eta hantura eragin ditzake				Ez du ziztatzen. Kendu ur gezan gaixotasuna eragiten duen bizkarroia